

A legfiatalabb barlangot 1984-ben, a külügyminisztériumi lakótelep építése közben fedezték fel

Hat évtizedes szünet után látogatható az Ördöglyuk

Újra divatba jött Budapesten a barlangturizmus. Nem is csoda, hiszen az egész világon nincs még egy olyan főváros, amelynek területe alatt ilyen kiterjedt — ugyan csak részeiben összefüggő — barlangrendszer húzódná.

A városközpontoz legközelebb található a budai Vár-barlang. Az I. ker., Úri utca 9. szám alatt a bejáratról megközelíthető barlang kiépített részén idegenvezetővel tehető egy félórás séta. Jelenleg a barlangrendszer megerősítése folyik, és még mindig nem ismeretes a járatok valószínű kiterjedése és helyzete.

Szinte valamennyi hévizes nagybarlang a Rózsadombon és környékén található. Sorrendben elsőként — éppen 90 éve — 1904-ben a Pálvölgyi-barlangot fedezték fel. A Pannónia Turista Egyesület barlangkutatói — 1920 óta — ma is önálló menedékházat és kutatóbázist tartanak fenn itt. 1927-ben Budapest adott otthont a nemzetközi barlangtani kongresszusnak, és ez alkalomból vezették be ide a villanyvilágítást. 1937-ben egyesítették az addig két részből álló barlangot. 1980-tól fokozatosan az egy kilométernyi ismert járat több mint hét-szerezére (!) növekedett egy lelkes kutatógárda munkásságának nyomán. A bejárat a II. ker. Szépvölgyi út 162. számú telken (köfőjező) található. Hét-

fő kivételével naponta 9—16 óráig indulnak a csoportok itt is szakavatott vezetőkkel. Az utcai ruhában is megtehető földalatti vándorlás 40-45 percig tart, és ezalatt 450 méteres sétát tesz a látogató, 162 lépcsőfokon haladva fel és le. Akik nem elégszenek meg a kényelmes sétával, vagy igazibb kalandokra vágyanak, 400 Ft-ért, jó két és fél órát túrázhatnak szintén vezetővel. Ez esetben már szigorúbb a részvételi feltétel, hiszen a túrát nem kiépített labirintuson keresztül tehetik meg a botcsinálta barlangászok. A biztonság kedvéért egy ilyen csapat nyolc főnél több nem lehet. A világítást sem fényszórók adják, hanem a csoportot fénylámpával szerelik fel.

A Szépvölgyi út túlsó oldalán szintén egy nagy köfőjező ad otthont a Mátyás-hegyi barlangnak, amely majdnem 5 kilométeres terjedelmével sokáig rangelső volt a budai társai között. Legmélyebb pontján két négyzetméteres időszakos „tavacska” is található. A második világháború alatt mesterséges óvóhelyeket alakítottak ki egy

oldalág folytatásában, ezt Tűzoltóbarlangnak nevezik. Újabbban ezt a járatot is megnyitották a túrázni vágyók előtt.

A Szemlő-hegyi barlang negyvenperces sétát kínál az érdeklődőknek. Érdekes, hogy a Tűz foka nevű képződményhez jelenleg 6 perc alatt lehet lejutni, míg a kiépítés előtt ez az út minimum másfél óráig tartott az ellenkező irányból. A nagyközönség kényelme érdekében egy mesterségesen tartóztatták, de ezzel igen megbontották a barlang eredeti hangulatát. Bár asztmás betegek gyógykezelése is folyik, reméljük, hogy a tervezett lift hasasem épül meg.

A szomszédos Ferenc-hegy oldalában nyílik a hasonló nevű barlang, melynek csatornalejárataként kiképzett bejárata a Törökvesz úton található. Hossza négy kilométer, legismertebb része a Bocsai-kapu. A nehezen járható miatt csak gyakorlott barlangászoknak ajánlható.

A Szemlő-hegy, másik nevén József-hegy lejtőjén bukkantak a József-hegyi barlangra. 1984-ben a külügyminisztériumi lakótelep építése közben fedezték fel — egyszerűen így, hogy beszáradt az úttest. Ide igen nehezen kapható engedély, és csakis tapasztalt barlangászokkal együtt léphetnek be a barlangok szerelmesei. A 4,8 kilométeres járatrendszert szebbnél szebb gipszkristályok díszítik. Ez Bu-

A leglátványosabb barlang a Szemlő-hegyi FOTO: SZIGETI TAMÁS

dapest leglátványosabb és ezért legféltettebb barlangja, így érhető fokozottabb védelem is.

A Molnár Jánosról elnevezett barlang 413 méteres hosszú járatrendszere csak víz alatt lévő

hasadékokon át közelíthető meg. 1953-ban tudtak csak először ezen a részen túljutni, és bejáráshoz ma is könnyűbúvár felszerelés szükséges.

Budapest határában, a Reme-

teszurdok-völgyben három említésre méltó barlang is található. A patak szintjéhez legközelebb az óskori leleteiről híres Remetebarlang csalogatja a turistákat. Jóval magasabban nyílik az igen nagy nyílású Remetefülső, de mint neve is mutatja, mélysége mindössze néhány méter.

A hegytetőhöz közel tárol a kutató személe az egész budai hegyvidéken egyedülálló karsztformáció, a Hétyluczomboly, mely nevét a hét egymás mellett található aknaszerű nyílásáról kapta. (Időközben a nyolcadik nyílás felfedezésével sem változtattak nevén.) Kessler Hubert, híres speológus 1931-ben itt bizonyította be az ilyen rendszerű üregek keletkezésére alkotott elméletét a gyakorlatban. Két kúrtó a Fenekerten zombolyba, míg öt a Nagy zombolyba vezet. Bármilyen

hihetetlen felülről nézve, mégis lehet ereszkedni, kötélnélkül is a Nagy zomboly fenekére, sőt lámpát sem kell magunkkal vinnünk, hiszen valamelyik nyíláson át a természetes fény is áthatol.

Májusától majdnem hat évtizedes szünet után ismét látogatható a vállalkozóbb nagyközönség a Solymár határában nyíló Ördöglyuk barlangot. A főbejárat a Sziklás-hegy oldalában, egy nagy kőbánya tetején van.

A két kilométeres labirintus a legnehezebben járható-mászható barlangok közé tartozik — nem csoda, ha kezdő barlangjárók itt gyakorolnak leginkább. A leghíresebb (hírhedtebb) részek a Cirkusz, a Vörös és Fehér terem, a Sivatag, a Kínai nagy fal, a Szemüvegek, a Sas szárnya.

• Kertész István

Kis budapesti barlangföldrajz

A budai hegy- és dombvidék főleg dolomitból épül fel, míg a mészkő rétegek kisebb-rögbökből tagolódva jelennek csak meg. Az egyes barlangok ezen mészkő tömbökön belül alakultak ki, egymástól függetlenül, főleg a tektonikai törésvonalak mentén, a feláramló hévízek következtében. Többek között ez is oka, hogy a kutatók hiába keresik az óriásbarlangok közötti kapcsolatokat (átjárat), ez ideig nem sikerült ilyen felfedezni, annak ellenére sem, hogy az utóbbi évtizedekben tekintélyes hosszúságban tártak fel újabb szakaszokat. Nagy barlangjainkra igen jellemző, hogy kis területen oszlik el rendkívül bonyolult járat- és üregrendszerük. A főváros barlangjai közül még most is aktívak a Gellér-hegy forrásbarlangjai, valamint a Molnár János-barlang a Malomtó mellett, míg a nagyobb méretűek inaktívak. A várhegy mészfala barlangja a természetes és mesterséges üregrendszerek összefonódó hálózata.

„Az MDF őszre népszerű lesz”

Észérvekkel nem lehetett eredményt elérni a polgármesterek összeférhetetlenségéről szóló országgyűlési vitában. Az új koalíció aktuális politikai érdekeinek fogja alárendelni az önkormányzati választásokra — hangzott el a tegnapi Demeter Ervin, fővárosi MDF-frakcióvezető sajtótájékoztatóján. Szólt arról, hogy az MDF fővárosi képviselőcsoportja már készült a novemberre esedékes önkormányzati

választásokra. A demokrata fórum őszre népszerű lesz annál, mint a májusi választások alkalmával volt. A pártnak, mint elhangzott, még nincs főpolgármester-jelöltje, de a nyár végére már lesz. Az expofejlesztésekre utalva elmondta: a csepeli hév rekonstrukcióját — különböző okokra hivatkozva — a főváros igyekszik szabotálni.

• Sz. S.

Óbudai-szigeti örömök

Zöld utat kapott az Óbudai-sziget beépítése, valamint a tervezett 5 ezer 600 helyet csak 1200 gépkocsi számára építettek parkolókat — derül ki a Magyar Hírlap június 29-éi számából. Szegény sziget!

Három évtizeddel ezelőtt repárt természetek északi részén, míg déli felén a hajógyáriák termelték a veszteséget. A '70-es évtizedben a főváros szép, nyugalmat árasztó parkot építetett a repártól helyén. Az óbudaiak és az angalföldiek szívesen keresték fel a nyugalmat szigetét, amelyen az elültetett 66 ezer fán kívül még a több évszázados galériaerdő is termelte az oxigént, miközben évente mintegy 80 tonna széndioxidot „nyelt el” a levegőből.

Ezek után felhagytak a hajógyáriák a veszteség termelésével, és ránk köszöntött a vállalkozások kora. Ez önmagában nem baj, hanem elvárt fordulat. Ámde...

Ahol már régen űzik a piacgazdaságot, ott mások vállalkoznak, és mással. Útüzlemberek vállalkoznak tőkével, nálunk a hivatalok üzletelnek többek között azzal, amit nem eladniuk, hanem gyarapítaniuk kellene: a zöldfelületekkel.

A hivataloknak ez a káros szerepvégzése azzal jár, hogy rendre szembe kerülnek az érintett lakossággal. Ezen nem lehet csodálkozni. A sziget — mint állatorvosi lá — készen találja a példát arra nézve, hogy hol helyezkedik el manapság a lakossági érdek.

A már idézett Magyar Hírlap-közlemény így végződik: „Az övezeti átszórás egyelőre nem érinti a sziget északi részén elhelyezkedő viszonylag érintetlen — jelenleg építési tilalom alá eső — zöldterületet, bár az előterjesztés az átminősítés megfontolását javasolja.”

Köszönyt: ne hagyják már árvalni!

Patthelyzet a Belvárosban

Gyakorlatilag megbénult az V. kerületi képviselő-testület, mivel az üléseket sorozatosan berekesztik határozatképtelenség miatt. A patthelyzet miatt igen lényeges kérdések nem kerülhetnek napirendre.

A testület például korábban már megszavazta, hogy a kerület július elsejétől átvesszi az egészségügyet, de arról még nem döntött, hogy ki működtesse azt. Az átvétel lebonyolítására a Focus Ber Kft. kapott megbízást és már hónapokkal ezelőtt jelezte, hogy az üzemeltetést is vállalná. A váll-

alkozási bizottság a Focus Berrel együtt kidolgozott egy szerződés-tervezetet, amelyet mindkét fél elfogadhatónak tart, ez azonban a tegnapi ülésen nem kerülhetett a testület elé.

Szoldán Péter, a vállalkozási bizottság tagja úgy nyilatkozott, hogy az egészségügyi bizottságnak pályázatot kellett volna kiírnia ilyen nagy értékű megbízásra.

Az ülésekről egyébként felváltva vonulnak ki a polgármester hívei és ellenfelei. A múlt csütörtöki ülés például az ellentábor ki-

vonulása miatt maradt félbe. A tegnapi ülésen pedig egy képviselő a polgármester felfüggesztését javasolta, többek között azért, mert a múlt csütörtöki ülés berekesztése után késő este összehívtak egy rendkívüli ülést, amelyre az ellenzék nem hívták meg.

A polgármester rövid színetet hirdetett, majd anélkül, hogy szólt volna, hogy a szünetnek vége — mivel akkor a teremben éppen csak 15-en tartózkodtak — berekesztette az ülést.

• B. B. Gy.

Megkezdődött a nyomáspróba

Tegnap a rendszer feltöltésével kezdődött az várhatóan két hétig tartó a nyomáspróba a nagyközönség számára eddig elkészült, mintegy 540 méteres — Podmaniczky út az Andrassy út közötti — szakaszon — tudtuk meg Demszky Gábor helyszíni látogatója alkalmából.

Annak ellenére, hogy a francia vasutasstrájk miatt a csőszállítástban volt némi fennakadás, a 21 nappal ezelőtt kezdődött nagyközönségi munkálatok jó ütemben bizonyítja, hogy az eddig elkészült szakasz 10 atmoszféra alatt törté-

nő nyomáspróbájára a tervezett időben kerül sor — mondta Demszky Gábor a munkálatok eddigi szakaszáról készült munkanapló aláírásakor. A kéthetes próba után a csőfektetést végző Alterra Kft. szakemberei betemetik az elkészült szakasz munkagödrét és átadják a teret a villamosvágány cseréjével megbízott Betonútépítő Rt.-nek. Ezzel kezdetét veszi a vágánycsere is, ami lépcsőzetesen követi majd a csőcsere elkészült munkálatát.

• N. H. E.

Locsolják a közutakat

A rendkívül nagy kánikulára való tekintettel a Fővárosi Közterület-fenntartó Vállalat naponta kétszer 12 óras műszakban, 37 locsolókocsival és 25 önfelszedő sprófépellel tisztítja, frissíti a fővárosi közutjait. A különböző forgalmú, ám a parkoló autótól nehezen megközelíthető helyeken 660 kézi ütőszóval végzik ugyanezeket a munkálatokat.

A HÉT MINDEN NAPJÁN

vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön 19 órától; pénteken és szombaton 20 órától!

VICO - produkció

JÁTEK- ÉS SPORTCIKK-ÁRENGEDMÉNYEK A ROYALNÁL

Nincs egy éve, hogy a Royal cég — amely a Port-csoport tagja — a bútor mellett kultúrclkek (hangszer, sporteszköz és játék) forgalmazással is foglalkozik. A közönség annyit máris észrevett, hogy mindhárom fronton bővült a választék. A hangszerek esetében ez különösen a márciusi frankfurti vásár óta figyelhető meg, mert ezután mondható el a Teréz körút 47. szám alatti boltból, hogy az itt elhelyezett hangszerek minősége elérte azt a színvonalat, ami a zenét tanulóknak és a zenekedvelőknek megfelelő eszköztárat biztosít.

A legnagyobb áttörés a játékoknál észlelhető. A Royal előnyben részesíti a kreatívítást, a szellemi képességeket és a közügyességet fejlesztő játékokat. Részen ez is eredményezte azt, hogy a vevőkör szélesedett, a forgalom jelentősen megnőtt. Az építő- és társasjátékok nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy a család együtt játsszon. Ez a gondolat a forgalmazók egyik nem titkolt szándéka. Nagy segítséget nyújt nekik ebben két világhírű partnerük a Mattel és a Hasbro, amely a világ két legnagyobb játékkforgalmazója. Mindkét termékcsoportból a békiből 99 éves korig lehet játékot választani.

Sajnos sok szülő még mindig olyan játékot szeretne venni gyermekének, amivel az elfoglalja magát; vagyis őt nem zavarja. Az ilyen szülőknél számos jó tanácsal irányítják a figyelmét más szempontokra is. A választékot a képességfejlesztő játékokkal bővítik. Ezért is hozta létre a Royal az ország egyetlen Mattel shopját a Kálvin téren, ahol kivétel nélkül minden Magyarországon forgalmazott Mattel termék megtalálható.

A hazai játégyártók ma még nem jeleskednek az ötletes és szórakoztató termékek előállításában, pedig a Royal szívesen forgalmazna ilyen árukat, sőt szponzorálná is a forgalmazást. Mindezt természetesen nem a minőség rovására, hanem azzal a feltétellel, hogy a külföldiekhez hasonló minőségű, csomagolású termékekkel kapna a hazai gyártótól.

A Hasbro termékekkel pedig mindegyik boltjuk foglalkozik. A tavaszi hónapokban tartott is a cég egy nagy — minden Hasbro termékre kiterjedő — akciót, amelynek keretében belül a Szonáta Áruházban minden nap más-más játékot „tesztelhettek” a boltban lerakott asztalok körül a gyerekek és a felnőttek. Sok család öröket töltött el a játékasztalok mellett, mire kiválasztotta, mit is vegyen meg. A Royal ezzel az akcióval is azt kívánja példázni, hogy eladói kultúrája megváltozott.

— valamilyen akció ár előnyeit élvezhetik a vásárlók. Az áruház választéka — ahol a viszonteladók is kiszolgálják — nemcsak vetekszik a belvárosi boltokkal, hanem meg is haladja azt.

A Royal harmadik nagy ágazata — a hangszer és a játék mellett — a sporteszközforgalmazás. Itt a legnehezebb követni a fejlett piac kínálatát, hiszen a divatjától sport ruházatot a legnehezebb eladni, ráadásul a boltok hírnevét ronthatja is, ha régi holmik tart a polcokon. A tömegigényt az áruházakban kívánják kiszolgálni. Jellemző viszont a szakosított kiszolgálás is. A Deák téri üzlet például a helyiségek, ahol a vendégeknek sok örömet szerezett az, hogy rendezvények keretében belül ismerkedhetnek meg az árukkal.

A nyár végére a Butterfly termékek kizárólagos forgalmazója lehet a Royal. Az Andrassy út 4. szám alatti boltot kívánják felöltöztetni a minőségi sporttermékekkel. A bútorforgalmazásban jeles Royalnak ezek meg csak a kezdő lépése a számára teljesen új sport-, játék- és hangszer üzletágban.

FRUCADE — Puskás Öcsi!

Nagy teljesítményű üdítőital- és flakongyártó üzemhez keresünk 5—30 millió forint készpénzzel rendelkező üzlettársat magas osztalék és kereseti lehetőség mellett.

Frukó Kft.,
1046 Budapest,
Mikszáth Kálmán utca 29.
Telefon/fax: 180-5292.
3950 Sáropatak,
Nagy Lajos utca 2.
Telefon: (47) 323-931
Fax: (47) 323-429

Puskás, Bene, Lipcsei a FRUCADE-t kedveli!